

21.08.2007 ØK

Arkiv: 2007/9127

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Budsjettforutsetninger 2008 – strategi og langtidsbudsjett

Tilråding:

Styret tar til etterretning at NTNU for 2008 fokuserer på de fem målområdene publisering, doktorgrader, ekstern finansiering, studentrekruttering og andel kvinner av nytilsatte i faste stillinger. Foreløpige mål og ambisjonsnivå for 2008 tas til orientering. Det vil bli arbeidet videre med å fastsette ambisjonsnivå i løpet av høsten.

Styret tar den beskrevne økonomiske situasjonen for årene 2008-2011 og enhetenes foreløpige rammer til etterretning.

1 Innledning

Dette notatet er første milepæl i arbeidet med forutsetninger for strategi- og budsjettarbeidet for 2008.

Forslag til målfokus fremmes, samt at mål- og ambisjonsnivå vil bli diskutert.

For å ivareta et langsiktig fokus i budsjettforutsetningene, er inntekts- og kostnadsnivået for den bevilgningsbaserte virksomheten estimert for perioden 2008-2011.

De foreløpige rammene presenteres i dette notatet. Enhetene skal bruke disse rammene i den videre budsjettprosessen. Rammene vil være gjenstand for vurdering når forslag til statsbudsjettet foreligger.

2 Oppsummering

NTNUs Strategiplan identifiserer resultatmål for en rekke målområder innenfor forskning, utdanning, formidling, nyskapning og organisasjon og ressurser. Arbeidet for å nå de enkelte resultatmålene bidrar til å nå overordnede mål og derigjennom visjonen: NTNU 2020 – internasjonalt fremragende.

Det er initiert en prosess ved fakultetene og VM hvor disse ser på hvordan strategiske handlingsplaner kan bidra til at NTNU når sine mål frem mot 2010. Fakultetene og VM vil som følge av dette arbeidet vurdere om det er mulig å øke det foreløpige målnivået satt for 2008. For å nå våre overordnede mål vil det være nødvendig å rette strategisk oppmerksomhet mot de målområder og resultatmål hvor risikoen for ikke å nå ambisjonsnivå er størst. Det er viktig å ha tilstrekkelig stabilitet med hensyn til strategisk fokus, samtidig som det årlig må foretas en analyse av risiko og vurderes hvilke målområder det er viktigst å fokusere på. På bakgrunn av en gjennomført risikoanalyse av måloppnåelse for 2008 fremmes fem av målområdene som fokusområder.

I budsjettforslaget for 2008 fordeles ca. 7 mill mer til enhetene ved NTNU enn det vi faktisk mottar av inntekter fra departementet. En slik forskuttering av bevilgning er gjennomført som et av tiltakene for å bygge ned de samlede avsetningene ved NTNU. I langtidsbudsjettet er denne, og tidligere års forskuttering av bevilgning forutsatt inndeckt i perioden 2009-2010.

Det foreløpige kostnadsbudsjettet for 2008 vil resultere i negative avsetninger ved utgangen av året på ca. 60 mill. Hvis det ikke skjer vesentlige endringer i inntektsbilde gjennom statsbudsjettet i oktober, eller endringer i avsetningsbildet ved utgangen av 2007, må det gjennomføres kostnadsreducerende tiltak for å oppnå budsjettbalanse i 2008.

3 Strategi

Vår visjon er at NTNU i 2020 skal være internasjonalt anerkjent som et fremragende universitet. For å nå denne visjonen har vi i vår Strategiplan ”NTNU 2020 – internasjonalt fremragende” definert overordnede mål innenfor hver av de fem områdene forskning, utdanning, formidling, nyskapning og organisasjon og ressurser. For å støtte opp under de overordnede målene er det satt konkrete resultatmål for en rekke målområder (eksempel på målområder er *publisering* innenfor forskning og *studentrekruttering* innenfor utdanning). Resultatmålene er beskrevet i konkrete, kvantitative kjennetegn som vi omtaler som indikatorer (totalt 24 innenfor de fem hovedområdene). Ambisjonsnivået for hvert av målområdene i Strategiplanen er altså konkretisert gjennom indikatorene. De utvalgte indikatorene skal fortelle om vi er på rett vei i forhold til å nå våre overordnede mål. Måltall for indikatorene fastsettes for hvert år som ledd i faglig strategisk ledelse.

Året 2010 er en viktig milepæl i NTNU sitt strategiarbeid fordi vi da vil kunne vurdere om NTNU har utviklet seg i riktig retning og hvilke strategiske valg vi må gjøre i det videre arbeidet for å nå våre overordnede mål og derigjennom visjonen om å være internasjonalt fremragende i 2020.

I det følgende diskuteres målfokusering og ambisjonsnivå for 2008. Vi viser også hvordan vi bruker indikatorene som verktøy for å vurdere måloppnåelse i henhold til Strategiplanen.

3.1 Målfokus 2008

I tillegg til NTNUs egne resultatmål har Kunnskapsdepartementet gitt sektoren mål som skal operasjonaliseres ved at vi tallfester ambisjonsnivå for 25 indikatorer. Disse er dels overlappende

med indikatorene i NTNUs Strategiplan, dels kan de avledes av denne, men flere kommer i tillegg til de indikatorene som vi bruker som hjelpemiddel i vårt strategiske arbeid.

For 2008 er fakultetene bedt om å tallfeste sine resultatmål i form av 19 indikatorer, hvorav 7 er indikatorer gitt av Kunnskapsdepartementet. Vi er i gang med å etablere metoder for de resterende 5 indikatorene i NTNUs Strategiplan (f.eks. indikatorer for *studenttilfredshet*, *arbeidsmiljø* og *medarbeidertilfredshet*).

Vedlegg 1, tabell 1, viser foreløpige målnivå for 2008 (fakultetsvise og sum fakulteter) og tabell 2 viser et uttrekk av tallmateriale til analyse av strategisk måloppnåelse for 2010.

Det vil ikke være hensiktsmessig å ha like stort fokus på alle resultatmål hvert år: For noen målområder kan det foreligge en betydelig sannsynlighet for at vi ikke vil lykkes uten at vi igangsetter strategiske tiltak. Det vil derfor være nødvendig å fokusere på de målområder hvor risikoen for ikke å lykkes er høyest. Slik budsjett situasjonen ser ut til å bli i 2008, vil det bli spesielt viktig å prioritere ressursene og sette inn handlinger målrettet fremover (se kapittel 4, langtidsbudsjett 2008 – 2011).

Det er foretatt en analyse av risiko (sannsynlighet og konsekvens) mht måloppnåelse for 2010 på NTNU-nivå. Analysen er basert på resultatene så langt, fakultetenes foreløpige måltall for indikatorene i 2008 og kjente faktorer som vil påvirke resultatene fremover. Basert på dette fremmes fem målområder (målt med seks ulike indikatorer) som fremstår med høyest risiko for ikke å lykkes og som derfor bør ha størst oppmerksomhet i 2008. Det bør hvert år gjennomføres en ny risikoanalyse for å vurdere hvorvidt de samme målområdene bør være i fokus også året etter, eller om det vil være strategisk riktig å foreta andre prioriteringer frem mot 2010. Det understrekes at fakultetene og instituttene kan ha andre utfordringer i tillegg til, eller i stedet for, utfordringene som er identifisert innenfor disse fem målområdene og at det derfor vil være lokale variasjoner med hensyn til hvilke områder som vil være i fokus ved hvert enkelt fakultet og institutt.

Forslag til prioriterte målområder med tilhørende indikatorer frem mot 2010 er

- Publisering
 - andel nasjonale publikasjonspoeng¹
 - andel publikasjoner på nivå 2
- Doktorgrader,
 - antall uteksaminerte PhD grader
- Ekstern finansiering
 - Økning eksternfinansiert virksomhet²
- Studentrekruttering
 - antall primærsøkere per studieplass
- Andel kvinner i vitenskapelige stillinger
 - Andel kvinner av nytilsatte i vitenskapelige stillinger³

¹ I 2010 er måltallet andel nasjonale publikasjonspoeng i prosent. I bestillingen til fakultetene for 2008 er dette er endret til faktiske poeng.

² Indikatoren i 2010 som måler økning i eksternfinansiert virksomhet er i bestillingen til fakultetene endret til faktisk kronebeløp.

³ Indikatoren er i prosessen endret fra total andel kvinner i vitenskapelige stillinger til andel kvinner av nytilsatte i vitenskapelige stillinger

Målfokusering skal sikre at vi setter inn mest innsats hvor vi ser at det er størst risiko for at vi ikke når visjonen om at NTNU skal være internasjonalt fremragende i 2020. Neste trinn er å utarbeide en strategisk handlingsplan for å redusere risikoen, eller sagt på en annen måte; øke vår mulighet til å nå de målene som er satt. Det er derfor viktig at alle nivå i organisasjonen igangsetter strategiske handlinger, hvor det er påkrevd, for å bygge opp under de målområdene som er satt i fokus.

Oppfølging og rapportering av resultater med hensyn til måltall vil selvsagt gjøres for samtlige etablerte indikatorer, men oppmerksomheten vil også i oppfølgingen i hovedsak rettes mot strategiske handlinger og aktiviteter til de fokuserte målområdene.

3.2 Mål- og ambisjonsnivå 2008

Såfremt det foreløpige ambisjonsnivået for 2008 opprettholdes (tabell 1, tabell 2), må vi gjennomføre krafttak på flere områder i 2009 og 2010 for å nå resultatmålene for 2010. Dette kan sette organisasjonen under et uønsket stort press. I prosessen frem til endelig målnivå 2008 fastsettes i desember vil det derfor være nødvendig å stille seg følgende spørsmål:

- Er det realistisk å øke det foreløpige ambisjonsnivået for 2008 gitt allerede gjennomførte og planlagte aktiviteter? (Gjelder alle målområder)
- Vil vi ved økt fokus på prioriterte målområder og dertil strategiske grep i 2008, skape grunnlag for at NTNU kan nå sine resultatmål for 2010? (Gjelder fokuserte målområder spesielt)

Dersom en skulle komme frem til et negativt svar på begge disse, vil det måtte vurderes hvorvidt det er aktuelt å endre på vedtatte ambisjonsnivå for 2010. Året 2010 er som nevnt satt som en viktig milepæl i strategiarbeidet ved NTNU og skal vise om vi er på rett vei til å nå visjonen om å bli et internasjonalt fremragende universitet i 2020. En eventuell endring av mål satt for 2010 vil således fordre en diskusjon av hvorvidt vi vil kunne oppfylle vår visjon for 2020. Samtidig må en vurdere om det er andre grep, eller fokus på andre målområder, som vil være strategisk viktige for å oppfylle visjonen.

Målfokusering og ambisjoner for 2008 vil være tema på styringsdialogen med fakultetene og VM i oktober. Forut for denne vil de enkelte enheter gjennomføre en prosess for å definere ambisjonsnivå gjennom å fastsette måltall for indikatorene og utarbeide strategiske handlingsplaner, og da spesielt i forhold til å bygge opp under ambisjonsnivået for fokuserte målområder.

I desembermøtet vil vi fremlegge for Styret resultatene av den interne prosessen med oppdaterte måltall for 2008, en vurdering av status for strategiske handlingsplaner samt en vurdering av utfordringer i forhold til å nå våre resultatmål for 2010.

4 Langtidsbudsjett, bevilgningsbasert virksomhet 2008-2011

4.1 Bevilgningsinntekter, vurdering av økonomisk situasjon 2008-2011

Bevilgningen fra departementet er delt inn i to deler, en del er basisbevilgning og en del er resultatbevilgning. Basisbevilgningen skal sikre stabilitet og tar utgangspunkt i en historisk fastsatt budsjettramme. Resultatdelen er en funksjon av oppnåde resultater for utvalgte indikatorer.

4.1.1 Basisbevilgning

Departementet gjennomførte for budsjettet 2007 et kutt på ca 47 mill kr som ble benevnt som et "hvileeskjær". Det er stor usikkerhet om dette "hvileeskjæret" i realiteten er et varig kutt og dermed ikke et "hvileeskjær". Av forsiktighetshensyn har vi valgt å legge til grunn at dette er et varig kutt til tross for retorikken som ble benyttet når budsjettet for 2007 ble lagt fram.

NTNU fikk i tillegg i 2005/2006 et kutt på ca 20 mill kr med et krav om at antall studieplasser skulle reduseres. NTNU er nå i ferd med å gjennomføre dette kuttet i antall studieplasser, og dette vil senere bidra til lavere produksjon av studiepoeng som videre vil gi en lavere resultatbevilgning.

NTNU har i 2007 ikke fått økt bevilgning som følge av forskningsmeldingen. Det er ikke forutsatt økte inntekter i langtidsbudsjettet som følge av forskningsmeldingen.

4.1.2 Resultatbevilgning

Resultatbevilgning gis for både undervisning og for forskning, men det benyttes ulike prinsipper for disse to områdene.

4.1.2.1 Undervisning

Den resultatbaserte inntekten fra undervisningskomponenten er en funksjon av produserte studiepoeng. Produserte studiepoeng i 2006 er grunnlaget for inntekten i 2008. NTNU hadde i 2006 en liten endring i antall produserte studiepoeng sammenlignet med 2005, men hadde samtidig en forskyvning fra lavere grad til høyere grad med høyere satser. Som følge av dette forventes en økning i budsjettet på ca 10 mill kr for 2008. Det er lagt til grunn at denne økningen videreføres også i perioden etter 2008.

Som nevnt ovenfor har departementet gitt NTNU et kutt i basisbevilgningen som tilsvarer ca 550 studieplasser dersom laveste priskategori benyttes. Den isolerte effekt på resultatbevilgningen som følge av færre studenter kan utgjøre 10 – 15 mill kr i lavere bevilgning, men effekten vil først vises i budsjettet for 2010. I langtidsbudsjettet har vi lagt til grunn at denne effekten blir oppveid av økt produksjon av studiepoeng per student. Dette betyr at produserte studiepoeng per student i snitt må øke fra 40,6 til inntil ca 41,6.

Målrettet arbeid med å sikre at studentene gjennomfører sine studier til normert tid vil mao kunne gi vesentlig økte inntekter.

4.1.3 Forskning

I departementets modell gis det bevilgning til forskning i form av en strategisk del og en resultatbasert omfordeling (RBO).

Den strategiske delen inneholder midler til stipendiatstillinger, vitenskapelig utstyr osv. Vi har forutsatt uendret inntekt fra denne komponenten etter 2007. Ut fra signalene i forskningsmeldingen burde vi kunne forvente at departementet gir økte bevilgninger til stipendiatstillinger.

Den andre komponenten er en resultatbasert omfordeling (RBO) som er basert på oppnådde resultater på utvalgte indikatorer. I følge departementet er hovedmålet å stimulere til økt forskningsaktivitet og å omfordele ressurser til miljø som kan dokumentere gode forskningsresultat. Indikatorer som inngår er:

- Antall doktorgradskandidater

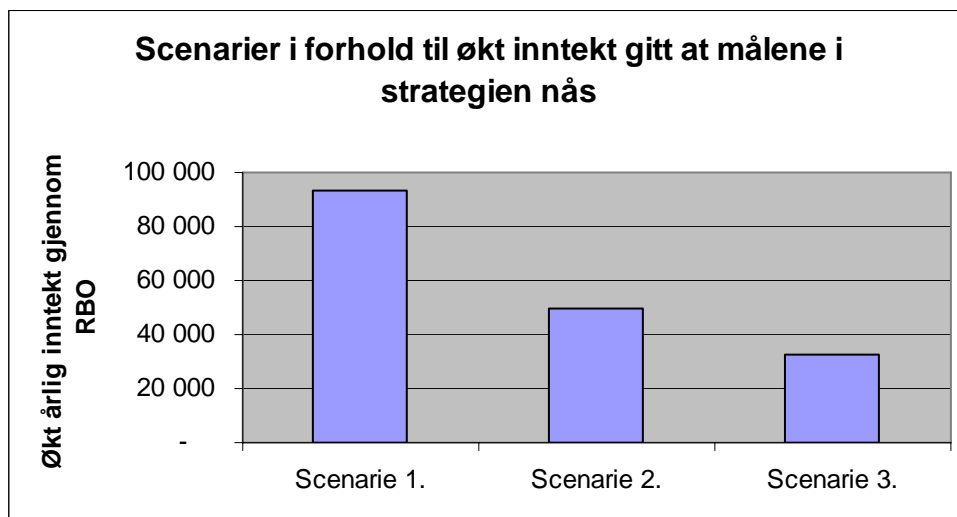
- EU-inntekter fra EUs rammeprogram
- NFR-inntekter
- Vitenskapelig publisering

Innføringen av ny RBO-modell førte til at NTNU kom dårligere ut enn med den gamle modellen. Omlegging av modellen kunne gitt NTNU i 2005 en redusert uttelling på 43 mill kr, men departementet valgte å innføre modellen med 50% effekt første året slik at inntektene falt med 21,5 mill kr for dette området. Innføring av full effekt av ny modell i 2006 førte til et ytterligere fall på kun ca 6 mill kr, på grunn av høyere produksjon og spesielt en stor økning i publiseringen. Hovedårsaken til at NTNU har lavere uttelling (nå til sammen ca 27 mill kr) i den nye modellen skyldes at praksis med publisering for noen miljøer ved NTNU har vært noe annerledes enn hos de andre universitetene. Det arbeides aktivt med å endre denne praksisen.

I budsjettet for 2007 fikk NTNU tildelt ca 276 mill kr fra RBO-komponenten. NTNU har da nasjonalt ca 22 % andel av den totale potten til sektoren. Dersom NTNU øker sin relative andel for disse 4 indikatorene med 1 %-poeng (til 23%) vil det kunne gi NTNU 12,5 mill kr i økte inntekter per år.

NTNU har satt ambisiøse mål for alle overnevnte 4 indikatorene i strategidokumentet. For å estimere hva det vil kunne bety for NTNU dersom målene nås må det gjøres en forutsetning om endret produksjon hos alle andre i U&H- sektoren som alle konkurrerer om den samme potten i departementets budsjett. Figuren under viser effekten ved 3 tenkte scenarier. I alle scenariene forutsettes det at NTNU når sine mål i strategien for 2010. For resten av sektoren som deltar i konkurransen om felles pott er det forutsatt at deres økning i produksjon angis som en andel av NTNUs økning. Dersom NTNU får lavere økning enn resten av sektoren vil inntektene falle. Tallene viser at NTNU kan få betydelig økte inntekter dersom de strategiske målene nås innenfor de 4 utvalgte områdene, men økningen vil avhenge av hvordan resten av sektoren endrer seg.

Figur 1: Scenarier ift. økt inntekt gjennom RBO

Scenarie 1: NTNU når sine mål, mens resten av U&H sektoren ikke endrer sin produksjon

Scenarie 2: NTNU når sine mål, mens resten av U&H-sektoren øker sin produksjon med 33% av NTNUs økning

Scenarie 3: NTNU når sine mål, mens resten av U&H-sektoren øker sin produksjon med 50% av NTNUs økning

4.1.4 Formidling

Kunnskapsdepartementet arbeider med en egen komponent for formidling. Det er ikke kjent hvordan dette vil slå ut for NTNU. Kunnskapsdepartementet ønsker at løsning for dette området skal avklares i 2007 og at prinsippet skal få budsjettmessig effekt første gang i 2009.

4.2 Intern fordeling av bevilgningsinntekter for 2008-2011

NTNU vil i 2008, i likhet med tidligere år, presentere sine budsjetter med rammer innefor fire ulike budsjettområder:

- Ramme drift (RD): Omhandler bevilget ramme til drift for fakultetene, Vitenskapsmuseet, Universitetsbiblioteket, studentorganisasjonene samt sentraladministrasjonen. Fakultetenes og Vitenskapsmuseets rammer beregnes med utgangspunkt i inntektsfordelingsmodellen (IFM). De øvrige rammene baseres på fjorårets budsjetter korrigert for eventuelle aktivitetsendringer.
- Bevilgning til drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmassen
- Ramme fellestiltak (RF): Består av kostnader for drift av fellesaktiviteter for institusjonen, for eksempel rehabilitering og vedlikehold av bygg, IKT-kostnader, porto og lignende.
- Ramme strategi- og omstillingsmidler (RSO): Særskilte satsinger tildeles fra denne rammen, som for eksempel NTNUs seks tematiske forskningsområder, de tverrfaglige/fakultære forskningsatsingene samt en mindre del til særskilte fakultetsvise satsinger.

I tillegg vil øremerkede bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet skilles ut særskilt i budsjettene.

I det forrige langtidsbudsjettet for perioden 2007-2010 var det i 2008 planlagt å fordele ca. 37 mill. mindre til enhetene ved NTNU enn det vi mottar i bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Meningen med dette var å starte inndekkingen av det akkumulerte fordelingsunderskuddet som er opparbeidet i perioden 2004-2007. Ved utarbeidelsen av budsjettet for perioden 2008-2011 er det for året 2008 lagt inn nye budsjettposter på til sammen ca. 43 mill (jfr. pkt. 4.3.1.), noe som medfører at man også for neste år vil fordele mer til enhetene (ca. 6 mill.) enn det bevilgningen fra departementet utgjør. I perioden 2009-2010 er derimot fordelingen mindre enn inntektene fra Kunnskapsdepartement, for å dekke inn den akkumulerte forskutteringen. I perioden fra 08-10 vil det ikke være mulig å iverksette nye tiltak ut over de planer som ligger i budsjettet, uten at det skjer en omprioritering av eksisterende satsninger. At noen strategi- og omstillingsprosjekter fases ut i løpet av perioden (planlagt også i tidligere langtidsbudsjetter), er en forutsetning for å dekke forskuttet aktivitet.

I perioden er det lagt til grunn at det i inntekten fra departementet er gitt en pris- og lønnskompensasjon på 3,5 %. Som en forutsetning for fordelingen av inntekten i samme periode, er det gitt 2,5 % pris- og lønnskompensasjon til enhetene ved NTNU. Dette innebærer at alle enhetene er pålagt et årlig effektiviseringskrav.

Den økte inntekten som følge av RBO og studieproduksjon er beregnet til kr 19,7 mill i 2008. Tilsvarende kostnad er budsjettet, og det vil i den videre budsjettprosessen bli tatt stilling til den endelige fordelingen av midlene. NTNU sin forpliktelse til Kavli-instituttet kan være en av fordelingspostene knyttet til disse midlene som foreløpig fremstår som "ufordelte" i tabell 1.

Slik langtidsbudsjettet foreligger pr. i dag ligger det ufordelte midler i 2010 og 2011 på hhv. 113 mill og 210 mill. Det å planlegge nye aktiviteter med oppstart fra 2010 blir derfor en viktig oppgave i de kommende langtidsbudsjettene.

En oversikt over fordeling av bevilgningsinntekter er gitt i tabell 1.

Tabell 1: Bevilgning og fordeling av bevilgning 2007-2011 (tusen kr)

Budsjett NTNU 2007 - 2011					
	2007	2008	2009	2010	2011
Inntekter					
Sum tilskudd fra departementet	2 687 114	2 828 935	2 927 948	3 003 516	3 063 099
Fordeling					
Ramme drift fakultetene og VM	1 439 516	1 480 505	1 517 518	1 555 456	1 594 342
UBiT	107 715	111 007	113 782	116 627	119 543
Øremerkede bev.	20 695	18 973	19 448	19 934	20 432
Sentraladministrasjonen med mer	165 279	177 021	181 446	185 983	190 632
Løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse	396 432	396 380	402 065	406 991	417 166
Ramme drift totalt (RD)	2 129 638	2 183 887	2 234 259	2 284 991	2 342 116
Fellestiltak (RF)	125 983	129 133	132 361	135 670	139 062
Strategi- og omstilling (RSO)	424 330	432 914	362 904	366 054	372 297
Ufordelt (RBO og st.prod)		19 700			
Ny universitetsklinikk	42 000	70 000	70 000	44 000	0
Sum fordeling NTNU	2 721 950	2 835 634	2 799 524	2 830 715	2 853 474
Avvik fordeling	-34 836	-6 699	128 424	172 801	209 625

Tabell 2 nedenfor viser nærmere hvordan avvikene mellom bevilgningsinntekter og intern fordeling utvikler seg akkumulert i langtidsperioden. I tillegg til den forskutteringen som er planlagt for 2008, er det internt ved NTNU blitt fordelt 180 mill mer enn bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet i tidligere perioder. På bakgrunn av den beregnede bevilgningsinntekten for perioden 2008-2011 er det planlagt at den utstrakte forskutteringen vil være fullt inndeckt i år 2010.

Tabell 2: Akkumulert fordelingsbalanse 2007-2011 (tusen kr)

	2007	2008	2009	2010	2011
Fordelingsbalanse pr. 01.01	-146 017	-180 853	-187 552	-59 128	113 674
Forskuttering	-34 836	-6 698			
Inndecking			128 424	59 128	
Udisponert				113 674	209 625
Fordelingsbalanse pr. 31.12	-180 853	-187 552	-59 128	113 674	323 299

4.3 Vurdering av kostnadsnivå og avsetninger 2008-2011

Tabell 3 viser oversikt over budsjetterte inntekter og kostnader ekskl. NFR- og andre eksternt finansierte prosjekter. Prognosen for 2007 er basert på enhetenes innrapporterte prognose pr. 1. tertial 2007.

Tabell 3: Budsjetterte inntekter og kostnader 2008-2011 (mill kr)

	Prognose 07	2008	2009	2010	2011
IB Avsetninger	194	1	-60	36	172
Inntekter					
Fordelt inntekt	2 696	2 835	2 799	2 831	2 853
Annen inntekt	143	147	158	168	179
Differanse UFD-NTNU	-35	-7	128	173	210
Sum inntekter	2 804	2 975	3 085	3 172	3 242
Kostnader					
Invest	196	197	199	176	135
Lønn	1 906	1 943	1 991	2 041	2 092
Drift	895	897	799	820	831
Sum kostnader	2 997	3 036	2 989	3 037	3 057
Resultat pr år	-193	-61	95	136	184
UB avsetninger	1	-60	36	172	356

4.3.1 Budsjett 2008

Budsjettet for 2008 viser en avsetning ved utgangen av året som er negativ med 60 mill, noe som er en endring i forhold til beregningen i langtidsbudsjettet fra 2006-2010 på 60 mill. Årsaken til denne endringen ligger i hovedsak i følgende forhold:

Økt tildeling til Strategi- og omstilling	≈ 33 mill.
Økt bevilgning Teknisk avdeling	≈ 9 mill.
Nedjusterte estimat for annen innt. RD	≈ 18 mill.
<u>SUM</u>	<u>≈ 60 mill.</u>

De to øverste forholdene skyldes de nye budsjettpostene (jfr. budsjettfordelingen under pkt. 4.2), mens det siste skyldes nye beregninger av inntektsposter utenom den ordinære bevilgningen, som var overestimert for 2008 i det forrige langtidsbudsjettet (2007-2010). Økningen innenfor strategi- og omstilling kommer som en følge av at de tematiske satsningene er forutsatt videreført også i 2008-2011, samt at Nano-prosjektet er innarbeidet fullstendig både i forhold til investeringene og driften. Den økte bevilgningen til Teknisk avdeling kommer i hovedsak som følge av økte energiutgifter. I 2007 hadde Teknisk avdeling en utfordring på 23,5 mill for å få budsjettet i balanse, og det ble besluttet å trekke inn midler fra fakultetene og fra Nano-prosjektet for å håndtere situasjonen (i tillegg fikk Teknisk avdeling et eget effektivitetskrav på 5 mill). I 2008 foreslås det å gi økt bevilgning (9 mill) til Teknisk avdeling

for å håndtere situasjonen. Det må presiseres at dette er en halvering av det behovet som oppstod i 2007.

Med dette utgangspunktet står dermed NTNU ovenfor en utfordring i forhold til å oppnå budsjettbalanse i den kommende budsjettperioden. På nåværende tidspunkt i budsjettprosessen kan det være greit å avgrense til tre forhold som kan bidra til å oppnå balanse i budsjettet for 2008:

a) Økning i basisbevilgningen

NTNU får tilbakeført det ekstraordinære trekket i basisbevilgningen som ble gjennomført i tildelingen til NTNU for 2007. Det mye omtalte ”hvileskjæret” viser seg å være en realitet, og vil medføre at NTNU får tilført ca. 50 mill. mer enn det som ligger inne som forutsetninger i budsjettet for 2008. Alternativt kan en tenke seg at NTNU får tilført øremerkede tilskudd til infrastrukturtiltak utenfor driftsrammen, noe som også kan bidra positivt i forhold til å balansere budsjettet for 2008. En endelig avklaring på dette vil ikke kunne foreligge før statsbudsjettet legges fram i oktober.

b) Usikkerheten i prognosene

Prognosene på avsetningsnivået ved utgangen av 2007 var pr. 1. tertial forventet å bli et sted mellom 0 og 50 mill. Som sagt innledningsvis under pkt. 4.3, er det ved utarbeidelsen av budsjettet lagt til grunn at nivået vil være 0 ved utgangen av 2007. I den grad det skulle vise seg at nivået vil være nærmere 50 mill. ved utgangen av året, så vil dette bidra positivt i forhold til å oppnå budsjettbalanse i 2008. Sannsynligvis vil man ha større sikkerhet omkring prognosene etter rapporteringen pr. 2. tertial, som legges fram på styrets møte i oktober.

c) NTNU gjennomfører kostnadskutt i budsjettet for 2008

Det foretas en gjennomgang av budsjettfordelingen i forhold til å prioritere ut enkelte satsninger i budsjettet til neste år. I og med at man i 2009 likevel vil være i budsjettbalanse igjen, vil det nok være mest fornuftig å utsette eller stoppe aktivitet finansiert av strategi- og omstillingsmidlene, fremfor kutt innenfor den ordinære driften.

Uavhengig av utfallet omkring statsbudsjettet for 2008 og nye oppdaterte prognoser for 2007, vil man i ledelsen starte en prioriteringsdiskusjon omkring dette siste punktet, for på den måten kunne gi styret ved NTNU et best mulig grunnlag for beslutning i desember.

4.3.2 Langtidsbudsjettet 2008-2011

Utviklingen i kostnadsnivå i langtidsbudsjettet har nær sammenheng med at aktiviteten innenfor strategi- og omstillingsprosjektene reduseres mye fra og med 2009. I den grad det iverksettes nye aktiviteter fra og med 2010 (jfr. udisponerte midler under pkt. 4.2.), vil dette bidra til å øke kostnadsnivået i 2010 og 2011, som videre vil redusere nivået på avsetningene tilsvarende i de aktuelle årene.

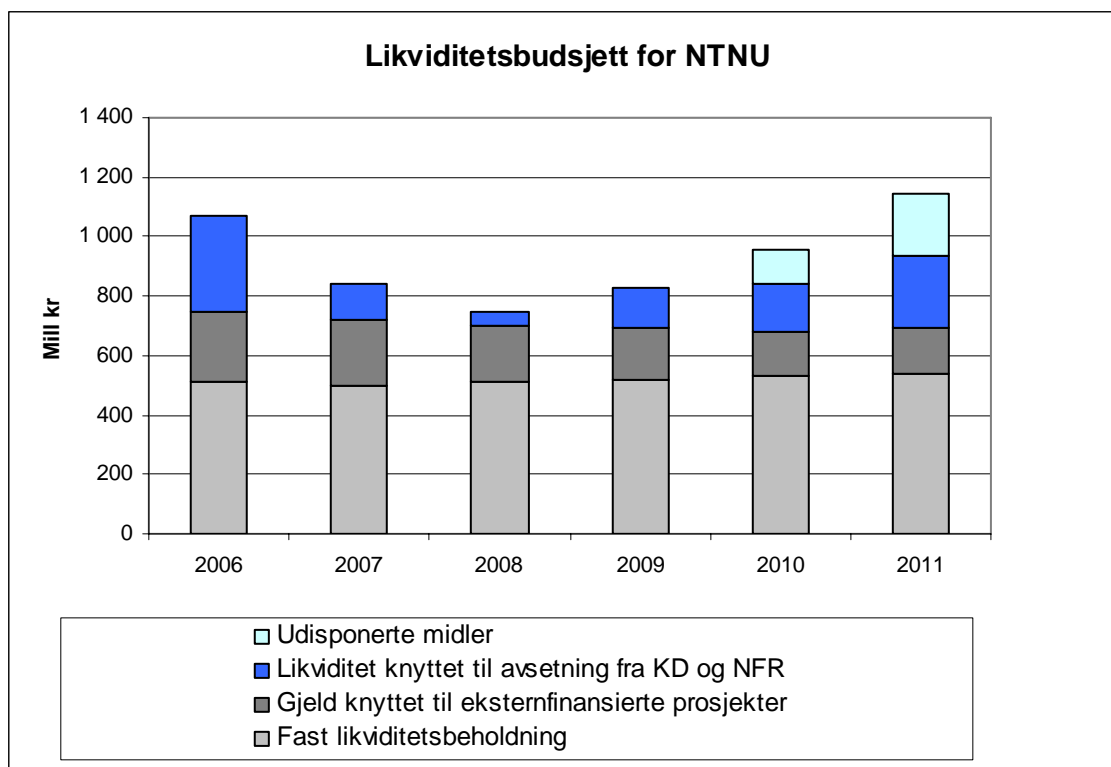
4.3.3 Likviditet

Figur 2 nedenfor viser hvordan likviditeten ved NTNU vil utvikle seg i langtidsperioden, med de forutsetninger som ligger inne i kostnadsbudsjettet. I likhet med tidligere år, vil likviditetsbeholdningen i stor grad bestå av det vi har definert som en fast likviditetsbeholdning, og en beholdning som følge av at vi mottar forskudd innenfor den eksternt finansierte virksomheten. Begge disse postene er forventet å ligge relativt stabilt i langtidsperioden.

Den variasjonen som vi ser i likviditeten, vil være identisk med svingningene vi forventer i avsetningsnivået. Det høye nivået ved utgangen av 2011 må også her ses i sammenheng med de udisponerte midlene. Det ligger derfor en forventning om at likviditeten blir noe lavere på dette tidspunkt enn det som er presentert i figuren.

De senere års store likviditetsbeholdning har vært gjenstand for sterk fokus fra Kunnskapsdepartementet og øvrige samfunnsinteresser. I departementets rapportering til Stortinget vedr. likviditetssituasjonen i sektoren, er man blitt mer tydelig på skillet mellom de stabile likviditetspostene og avsetningene, for å forklare likviditetsbehovet i sektoren. Man er videre fornøyd med den utviklingen som har vært i 2006, hvor det totale avsetningsnivået i UH-sektoren ble redusert med ca. 150 mill. NTNU stod for nesten 100 mill. av den totale nedbyggingen.

Figur 2: Likviditetsbeholdning (mill kr)

5 Foreløpige rammer

De foreløpige rammene gjelder den bevilgningsfinansierte delen. Departementets nedskjæringer de siste årene medfører både effektiviseringskrav og utfordringer ift. pågående driftsaktiviteter for enhetene.

Foreløpige rammer skal brukes av enhetene til å planlegge aktivitet iht. NTNUs strategiske planer og til å forberede styringsdialogsmøtene. Enhetene skal på bakgrunn av planlagt aktivitet for 2008, sette opp et kostnadsbudsjett på bakgrunn av foreløpige rammer og bl.a bruk av avsetninger.

Rammene skal også være et redskap til å styre etter det planlagte langtidsbudsjettet som er beskrevet i dette notatet. Dessuten vil de være et middel til å få budsjettet tidligere ferdig, slik at oppstart av aktiviteter ikke blir forsinket.

5.1 Ramme til drift

Rammene til ordinær drift er for fakultetene og VM beregnet med grunnlag i inntektsfordelingsmodellen. Rammene til de andre enhetene er beregnet ved at bevilgning for 2007 er indeksregulert med 2,5 % (delvis pris- og lønnskompensasjon).

Det er for budsjettåret 2008 gjennomført mindre tilpassinger av inntektsfordelingsmodellen (IFM). Disse er diskutert i dekanmøtet i flere runder og det legges frem egen sak for styret som omhandler endringene i IFM.

De vesentligste endringene i bevilgning skyldes: AB får en økning fordi undervisningstiden for fakultetet er økt i IFM. HF får økning pga. en økning i antall ferdige PhD, en økning av undervisningstiden i IFM og økning i bevilgning til norskundervisning for utlendinger. DMF får en økning pga. økt studipoengsproduksjon. SVT får en nedgang pga. nedgang i studiepoengsproduksjonen og nedgang i resultatbevilgning for forskning i IFM.

Tabell 4: Oversikt over foreløpige rammer til drift per enhet for 2008 (tusen kr)

Nr	Fakultet/Enhet	Bevilgning 2007	Bevilgning 2008	Endring	
61	AB	53 388	58 698	5 310	9,9 %
62	HF	181 763	194 611	12 848	7,1 %
63	IME	251 791	251 164	-627	-0,2 %
64	IVT	256 336	259 044	2 708	1,1 %
65	DMF	136 586	155 828	19 242	14,1 %
65	DMF utenl.pl	19 668	12 100	-7 568	-38,5 %
66	NT	233 770	234 860	1 090	0,5 %
67	SVT inkl. VILL	287 622	282 246	-5 376	-1,9 %
31	VM	41 967	43 937	1 970	4,7 %
	Trekk ¹⁾	-23 375	-11 983		
	Sum Fak/VM	1 439 516	1 480 505	40 989	
32	UBIT	108 300	111 008		
41-42	Rektor/UD	29 278	30 010		
43	OA	46 193	47 348		
44	SA	50 794	52 064		
45	ØA	28 529	29 242		
46	INFO	18 029	18 480		
	Trekk ²⁾	-3 131			
47	TA ³⁾	396 432	396 380		
	Total	2 113 940	2 165 036		

¹⁾ Trekket finansierer kopinor-avgift og andel av administrasjon av etter- og videreutdanning. I 2007 ble økte kostnader til bygg og eiendom finansiert herfra.

²⁾ UBIT og sentraladministrasjonens andel av finansiering av økte kostnader til bygg og eiendom

³⁾ I 2008 er behovet for økte kostnader til bygg og eiendom lavere enn i 2007

5.2 Fellestiltak

Bevilgning til fellestiltak er basert på bevilgning for 2007, som er indeksregulert med 2,5 %.

Tabell 5: Oversikt over foreløpig bevilgning til fellestiltak 2008 (tusen kr)

		Bevilgning 2007	Bevilgning 2008
41-42	Rektor/UD	7 022	7 198
43	OA	43 331	44 415
44	SA	26 836	27 507
45	ØA	9 927	10 175
46	INFO	2 527	2 590
47	TA	31 164	31 943
62	HF	175	180
66	NT	5 000	5 125
	Total	125 983	129 133

5.3 Strategi- og omstillingsmidler (SO-midler)

Bevilgning til strategi- og omstillingsmidler er basert på å finansiere store satsninger. For å finansiere store satsninger, ble rundsumbevilgning til fakultetene halvert fra 2006 til 2007. Fom. 2008 vil rundsumbevilgningene til fakultetene falle bort samtidig som rundsumbevilgning til enhetene i sentraladministrasjonen vil bli kraftig redusert.

Rektor vil vurdere fordelingen i løpet av høsten og legge den frem for styret. Foreløpig oversikt finnes i vedlegg 2.

Vedlegg 1.

Tabell 1. Foreløpige måltall for 2008

Mål for 2008										
Indikatorer, forskning	Sum fak 2008	AB	HF	IME	IVT	DMF	NT	SVT	VM	Andre
Publikasjonspoeng	1995,5	15,0	225,0	337,8	300,0	259,0	420,0	350,0	20,0	68,7
Andel av publikasjonspoeng på nivå 2	18,1 %	20,0 %	15,0 %	11,0 %	19,0 %	18,0 %	25,0 %	20,0 %	7,3 %	24,0 %
Publikasjonspoeng per vit. stilling (DBH-tabell 3.1, a-i minus g)	0,85	0,35	0,90	1,00	0,70	0,68	0,90	1,05	0,80	
Uteksaminerte PhD-kandidater	307,0	6	23	55	68	45	70	40	ia	
Eksternfinansiert forskning	992 241	6 000	34 000	99 950	190 000	227 000	230 000	110 000	25 000	70 291
EU-finansiert forskning	51 557	1 000	800	4 523	11 000	14 209	15 000	4 500	0	525
Andel PhD-kandidater med veileder fra minst to fakulteter 1)	11 %	20,0 %	10,0 %	10,0 %	12,0 %	10,0 %	8,0 %	7,0 %	ia	
Utteksling av ansatte via programavtaler	175	?	30	100	20	0	?	25	?	
Indikatorer, undervisning										
Antall primærsøkere per studieplass (status er for h2006 begge år)	2,02	5	1,8	1,7	2,3	6	2	1,9	ia	
Andel internasjonale studenter på MA	7,8 %	10,0 %	5,00 %	7,0 %	10,00 %	6,4 %	10,00 %	6,5 %	ia	
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	42,7	50	41,5	51	40	60	40	40	ia	
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	73	2	18	6	14	2	6	25	ia	
Fellesgrader med anerkjente universitet	11	1	?	4	2	0	3	1	ia	
Antall utvekslingsstud. inn	695	40	100	90	220	25	100	120	ia	
Antall utvekslingsstud. ut	645	30	90	90	160	25	50	200	ia	
Indikatorer, formidling										
Publikasjoner/tiltak for almenrettet formidling	2 434	70	500	114	180	440	100	700	330	
Indikatorer, nyskaping										
Bedriftsetableringer eller lisensavtaler	14	1	0	?	5	0	4	4	0	
Bedriftsetableringer med studentdeltakelse	6	1	0	1	2	0	1	1	0	
Indikatorer										
Andel kvinner av nytilsatte i vit.stillinger 1)	36 %	60 %	35 %	10 %	25 %	40 %	30 %	50 %	40 %	
Antall som ventes nytilsatt		?	6	?	?		2	?	5	

1) Tall for NTNU totalt er ikke et veid snitt, men et aritmetisk snitt

Tabell 2. Uttrekk av tallmateriale til analyse av måloppnåelse i 2010 på NTNU-nivå, basert på resultater per 2006 og 2005 og foreløpige måltall for 2008

Mål for 2008 mot mål 2010								
Indikatorer, forskning	Mål NTNU 2010	Status gitt foreløpig mål/ 2008	Status 2005	Status 2006	Mål 2007	Sum fak 2008	Krav til mål i 2009 for å nå mål i 2010	Krav til mål i 2010 2)
Publikasjonspoeng	25% av publisering i Norge		1686 Andel: 19 %	1800 Andel: 18.7 %	2034,0	1995,5		
Andel av publikasjonspoeng på nivå 2	25,0 %	18,1 %	15,9 %	17,7 %	17,8 %	18,1 %	21,6 %	25,0 %
Publikasjonspoeng per vit. stilling (DBH-tabell 3.1, a-i minus g)		0,85				0,85		
Uteksaminerte PhD-kandidater	350	307	218	244	296	307	328,5	350
Økning i eksterntfinansiert forskning	35 %	13 %	881 000	929 000	993 000	992 241	1 090 796	1 189 350
Økning i EU-finansiert forskning	100 %	84 %	28 000	26 000	39 000	51 557	53 779	56 000
Andel PhD-kandidater med veileder fra minst to fakulteter 1)	15 %	11 %	8,4 %	10,7 %	10,7 %	11,0 %	13,0 %	15,0 %
Utvexling av ansatte via programavtaler		175				175		
Indikatorer, undervisning	Mål NTNU 2010							
Antall primærsøkere per studie plass (status er for h2006)	2,5	2,02	-	1,83	2 (faktisk ble 1,88)	2,02	2,26	2,5
Andel internasjonale studenter på MA	10 %	7,8 %				7,8 %	8,9 %	10,0 %
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år		42,7				42,7		
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud		73				73		
Fellesgrader med anerkjente universitet		11				11		
Antall utvekslingsstud. inn		695				695		
Antall utvekslingsstud. ut		645				645		
Indikatorer, formidling	Mål NTNU 2010							
Økning i publikasjoner/tiltak for almenrettet formidling	20 %	0 %	2 427	2244	2 524	2 434	2 673	2 912
Indikatorer, nyskaping	Mål NTNU 2010							
Bedriftsetableringer eller lisensavtaler	20	14	10	9	13	14	17	20
Bedriftsetableringer med studentdeltakelse	10	6	8	?	8	6	8	10
Indikatorer	Mål NTNU 2010							
Andel kvinner av nytilsatte i vit.stillinger 1)		36 %				36 %		

1) Tall for NTNU totalt er ikke et veid snitt

2) Krav til mål gitt lineær utvikling fra 2008 til 2010

Kommentar til tabellen: Indikatorene er formulert slik de står skrevet i strategidokumentet. Bestillingen til fakultetene mht EFV/EU forskning og publikasjoner/tiltak allmennrettet formidling, er imidlertid gitt i faktiske kronebeløp/antall og ikke prosentvis økning. Prosentvis økning mål 2010 og foreløpig mål 2008 er i forhold til status 2005.

Tabell 3. Definisjon av indikatorer 2008

Indikatorer	Definisjon
Forskning	
Publikasjonspoeng	Poeng gitt for vitenskapelig publisering i godkjente kanaler
Andel av publisering på nivå 2	Andel av publikasjoner som gir poeng på nivå 2 Kvalitetsnivå er en rangering av publiseringskanaler etter vitenskapelig prestisje. Rangeringen har to nivåer. Kanaler på nivå 2 får høyere uttelling enn kanaler på nivå 1.
Publikasjonspoeng per vitenskapelig stilling	Vitenskapelig stilling følger definisjon som benyttes av Kunnskapsdepartementet
Uteksaminerte PhD-kandidater	PhD uteksaminert. Inkluderer Dr. Philos.
Økning i eksternfinansiert forskning	Tilskudd til forskning fra andre kilder enn direkte bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.
Økning i EU-finansiert forskning	Gjelder tildeling fra rammeprogrammer for forskning og andre kilder fra EU.
Andel PhD-kandidater med veileder fra minst to fakulteter	Eksterne veiledere teller ikke (for eksempel SINTEF). Teller for fakultetet som eier kandidaten.
Utveksling av ansatte via programavtaler	Dette er utenlandske forskere som gjester institusjonen, samt institusjonens egne forskere som har hatt faglige opphold ved en institusjon i utlandet. Mobiliteten baseres enten på grunnlag av organiserte utvekslingsprogram eller på grunnlag av individbaserte avtaler. De innreisende/utreisende forskerne må ha et opphold på minimum <i>en ukes varighet</i> for å bli tatt med i denne tabellen.
Undervisning	
Antall primærsøkere per studieplass	Studier som inngår i Samordna opptak. Dvs. opptak til 3. årig bachelor og integrerte 5. årig masterstudium.
Andel internasjonale studenter på MA	Alle masterstudenter med utenlandsk statsborgerskap.
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	Et fulltidsstudium er normert til 60 studiepoeng per student per år. Gjentak av tidligere beståtte eksamener inngår ikke. Deler av produserte studiepoeng fra etter og videreutdanning med studentbetaling inngår ikke.
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	Antall emner på minst 3 mnd varighet med undervisning på annet språk enn norsk (15 studiepoeng)
Fellesgrader med anerkjente universitet	Gradsutdanning i samarbeid med andre universitet som har høyere ranking enn NTNU

Antall utvekslingsstud. inn	Uttekslingsstudenter og studenter under kvoteprogrammer til og fra Norge
Antall utvekslingsstud. ut	
Formidling	
Økning i publikasjoner/tiltak for allmennrettet formidling	<p>Tellende kategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - populærvitenskapelig artikkel - kronikk - populærvitenskapelig foredrag - populærvitenskapelig bok - mediebidrag - kunstnerisk og museal presentasjon
Nyskapning	
Bedriftsetableringer eller lisensavtaler	
Bedriftsetableringer med studentdeltakelse	
Organisasjon og ressurser	
Andel kvinner av nytilsatte i vit.stillinger	<p>Indikator for likestilling er endret for strategiarbeidet i 2008.</p> <p>I faste vitenskapelige stillinger inngår:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stillingene professor og førsteamanuensis over 20 % og prof. II <p>Medberegnet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - midlertidig/vikariat og faste stillinger (inkluderer åremålsstillinger, bla på KiT) - intern og eksternt rekruttering - stillinger på grunnbudsjett og eksternt finansierte stillinger

Vedlegg 2.

Foreløpig oversikt over strategi- og omstillingsmidler

Kategori	SO-prosjekter	2007	2008	2009	2010	2011
	Tematiske satsinger:					
Forskning	Tematiske satsinger	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Forskning	BVV, Drift, vedlikehold, kompetanse	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Forskning	LIKT	4 400	4 400	4 400	4 400	4 400
	Delsum tematiske satsninger	18 400	18 400	18 400	18 400	18 400
	Andre store satsinger:					
Forskning	Program for tverrfaglig forskning	4 000	3 000	0	0	0
Forskning	Program for anvendt etikk	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Forskning	FUGE	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Forskning	Gassteknisk senter	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Forskning	Nanolab, infrastruktur	31 500	76 500	0	0	0
Forskning	Nanolab, koordinator	720	720			
Forskning	Nanolab, omstilling	2 150	2 150			
Forskning	Nano, drift		6 000	8 000	9 500	9 500
	Delsum andre store satsninger	48 070	98 070	17 700	19 200	19 200
	SFF/SFI:					
Forskning	SFF/SFI	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
	Delsum SFF/SFI	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Forskning	PRODEC	1 500	1 500	1 500	?	
Forskning	Rektorpott	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Forskning	Vitenskapelig utstyr	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Forskning	Rekrutteringsstillinger (ufordelt fom. 2007)	180 450	189 714	206 274	217 674	223 914
Forskning	Notur	5 250	5 250	5 250	0	
Forskning	HUNT 3	11 200	6 200	0	0	
Forskning	Internasjonalt forskningssamarbeid	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Nyskaping	Nyskaping/næringsutvikling	12 250	12 250	12 250	12 250	12 250
Utdanning	Rekruttering	9 200	9 200	9 200	9 200	9 201
Utdanning	IndEcol	800	?	?	?	?
Utdanning	Opptak 120 studenter DMF	1 470	1 470	1 470	1 470	1 470
Utdanning	Ideportalen	750				
Formidling	Faros	1 600				
Formidling	Musit	1 500				
Formidling	REVITA	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Formidling	Biennale (tredjehvert år)			3 000		
Formidling	NTNU Alumni	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Formidling	NTNU web	4 700				
IKT	IKT	15 300	15 300	15 300	15 300	15 300
IKT	Trådløst bredbånd	5 000				
IKT	Gigacampus, nasjonalt program	1 000	1 000	1 000	1 000	1 001
Personal-politiske tiltak	Likestilling	4 350	4 350	4 350	4 350	4 350
Annet	LØF 2010	4 000	4 000	4 000	4 000	4 001
Annet	Studieadministrative prosesser	1 000				
Annet						
Rundsum	Fakultets- og avdelingsvise satsninger	38 740	13 410	10 410	10 410	10 410
	Total	424 330	432 914	362 904	366 054	372 297

Vedlegg: [Definisjoner](#) og [strategidokumentet](#)